

ГОМЕЛЬСКИ УНІВЕРСІТЭТ

Год выдання

дзюгі

№ 11 (69)

СУВОТА

27

САКАВІКА

1971 года

Цана 2 кап.

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, КАМІТЭТА ЛКСМБ, ПРАФКОМА
І МЯСЦОМА ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРКАЎНАГА УНІВЕРСІТЭТА

КАЛЕНТЫЎ ГОМЕЛЬСКА-
ГА дзяржаўнага ўніверсітэта, як і ўся краіна, дастойна сустракае XXIV з'езд Камуністычнай партыі Саюзавага Саюза. Падрыхтоўка да гэтай вялікай падзеі ў жыцці партыі і народа — гэта, перш за ўсё, рашэнне грандыёзных планаў, гаспадарчага і культурнага будаўніцтва, якія стаяць перад савецкім народам.

Перад партыйнай арганізацыяй, усім калектывам нашай ВНУ стаіць задача далейшага ўдасканалення вучэбна-выхаваўчага працэсу, павышэння палітычнай і працоўнай актыўнасці кожнага студэнта і супрацоўніка ўніверсітэта.

Працягваючы традыцыі Ленінскага юбілейнага года, кафедры, факультэты, вытворчыя ўчасткі, увесь калектыў ўніверсітэта з пачатку новага 1970—1971 навучальнага года прынялі сацыялістычны абавязальнасць. Быў распрацаван план мерапрыемстваў калектыву па дастойнай сустрэчы XXIV з'езда КПСС.

З самага пачатку рэктарат, партыйны і мясцовы камітэты, камітэ камсамола ўніверсітэта ўзялі пад кантроль выкананне прадз'ездных сацыялістычных абавязальнасцяў. Гэтае пытанне абмяркоўвалася на вучоным саўеце ўніверсітэта, парткома і партбюро партыйных арганізацый, прафсаюзнай арганізацыі.

Трэба адзначыць, што, выконваючы сацыялістычны абавязальнасць, калектывы факультэтаў, кафедраў правялі значную работу па павышэнню ідэй-

насць дае высокую ацэнку такім мерапрыемствам.

Вялікая ўвага ўдзяляецца пытанню выхаваўчай работы сярод студэнтаў. Для гэтай мэты выкарыстоўваюцца тэарэтычныя канферэнцыі, гутаркі за круглым сталом, вечары пытанніў і адказаў, сустрэчы з заслужанымі людзьмі, ветэранамі Вялікай Айчыннай вайны і працы. Сёлетнія студэнты сустракліся з удзельнікамі грамадзянскай і Вялікай Айчыннай войнаў генерал-лейтэнантам К. Ф. Цяплегіным, першым сакратаром Гомельскага гаркома партыі М. Ф. Бародзічам. На парткоме рэгулярна разглядаюцца пы-

фелр і іншыя падраздзяленніў ГДУ.

АНАЛІЗ ЗРОБЛЕНАГА дазваляе гаварыць аб тым, што складаны працэс станаўлення маладога Гомельскага ўніверсітэта, агуравання яго растуцкага калектыву праходзіць паспяхова. Але да сягнутыя поспехі мы павінны разглядаць не з пазіцыў задавальнення, а як базу, як аснову для рашэння многіх праблем, якія патрабуюць працаглыб, карпатлівай і настойлівай работы.

Факультэты, кафедры і лабараторыі яшчэ слаба звязаны з навукова-даследчымі інстытутамі рэспублікі, прамысловымі

прадпрыемствамі, калгасамі і саўгасамі вобласці.

Партыйныя арганізацыі і дэканаты не заўсёды прад'яўляюць высокую патрабавальнасць да студэнтаў за якасць вучобы і падтрыманне дысцыпліны. У сувязі з гэтым частка студэнтаў па неспяхавасці і дрэннай паводзіны конны год выключаліся з ўніверсітэта.

Так, у бягучым навучальным годзе за неспяхавасць было выключана 25 студэнтаў, за дрэнныя паводзіны — 5. Гэтага магло б і не быць пры больш уважлівым падыходзе да кожнага члена студэнцкага калектыву партыйнай камсамольскай арганізацыяй факультэтаў, куратарам груп, усёй шырокай студэнцкай грамадскасцю.

значна павысіць ролю кафедраў агульнанавуковых і спецыяльных дысцыплін у палітычным выхаванні студэнтаў.

Галоўнае ўздзеянне на студэнтаў мы аказваем праз вучэбны працэс. Менавіта тут прафесар, выкладчык павінен быць уладаром думак студэнтаў. Вос'цяму важнейшай задачай партыйных арганізацый ўніверсітэта з'яўляецца далейшае павышэнне ў прафесарска-выкладчыцкага складу высокай прычэпнасці і партыйнасці. Неабходна вышэй уздымаць маральна-палітычны аўтарытэт і адказнасць кожнага прафесара, кожнага выкладчыка за фарміраванне светлагляду студэнтаў. Выхаванцы ўніверсітэта, побач з высокай прафесіянальнай падрыхтоўкай, павінны валодаць шырокім культурным круглыдам, быць усёбакова развітымі спецыялістамі, валодаць высокімі маральнымі якасцямі, глыбокай ідэяй перакананасцю.

ДУМКІ І СПРАВЫ — З'ЕЗДУ ПАРТЫ

У. КАЗЛЮУ, сакратар парткома ўніверсітэта.

на-тэарэтычнага і метадычнага ўзровеньнага ідэйнага і практычнага ўзровеньнага асветы. З гэтай мэтай на кафедрах правіліся лекцыі і практычныя заняткі, абмяркоўваліся тэксты лекцый, метадычныя распрацоўкі.

Так, на кафедрах гісторыі КПСС і навуковага камунізму з пачатку навучальнага года праведзена пяць адкрытых лекцый, абмеркаваны сем тэстаў лекцый і тры метадычныя распрацоўкі. За гэты ж час на кафедрах філасофіі было праведзена чатыры адкрытыя лекцыі і абмеркавана шэсць тэстаў лекцый і артыкулаў, арганізаваны ўзаеманаведанні заняткаў. Кафедрай палітэканоміі абмеркавана 10 тэстаў лекцый, адкрытыя лекцыі і семінарскія заняткі. Сем адкрытых лекцый і адны лабараторныя заняткі абмеркаваны на кафедрах педагогіі і псіхалогіі.

МНОГА УВАГІ ўдзяляюць кафедры развіццю актыўнай самастойнай работы студэнтаў і курсу. У якасці адной з форм актыўнага вучэбнага працэсу шырока прымянялася падрыхтоўка студэнтаў рэфератывых дакладаў з якімі яны потым выступалі на семінарскіх занятках. Значную дапамогу ў гэтым аказала кафедра педагогіі і псіхалогіі, арганізаваны для перакурсыўнага лекцыі па метадыцы самастойнай вучэбнай работы студэнтаў. Настаянную дапамогу студэнтам у арганізацыі самастойнай работы аказваюць прафесары Д. М. Гаркуноў, І. Ф. Мусяў, А. А. Бянідаўстаў, дацэнты А. І. Браталюбаў, Т. С. Янкова, Н. С. Кісялёва, В. Р. Сіманюў, старшыя выкладчыкі У. П. Ксяноў, А. Г. Шабалін, Ф. А. Лапаўны і многія іншыя.

Вынікі з'ездаў экзаменацыйнай сесіі гавораць аб тым, што намаганні рэктарата, прафсаюзнай і камсамольскай арганізацыі па дастойнай сустрэчы XXIV з'езда КПСС далі станоўчыя вынікі. Абсалютны працэнт паспяховасці склаў 94,2 працэнта. Найбольшых поспехаў дасягнулі гісторыка-філалагічны, біялагі-галебавы факультэты і факультэт фізічнага выхавання. Узялася паспяхова і на астатніх факультэтах.

Зменшылася колькасць студэнтаў, атрымаўшых адвальнуючы адзнакі (27,3 працэнта) і павялічылася колькасць выдатных адзнак (25,3 працэнта).

аб'ёму гаспадарча-дагаворных работ. Калі ў 1969 годзе гэта сума складала 3,8 тысячы рублёў, у 1970 — 20 тысяч рублёў, та ў 1971 год заключана дагавора на 174,5 тысячы рублёў.

У выкананне гаспадарча-дагаворнай тэматыкі ўключыліся кафедры грамадскіх навук. Кафедра філасофіі праводзіць сацыялагічныя даследаванні па матывацыі працы на Гомельскім заводзе пускавых рухавкоў, кафедра палітэканоміі займаецца даследаваннем шляхоў павышэння эканамічнай эфектыўнасці сельскагаспадарчай вытворчасці ў шэрагу калгасаў Добрушскага раёна.

У ходзе падрыхтоўкі да з'езда актыўна правялася лекцыйная прапаганда. Сацыялістычным абавязальнасцям прадудзельна валося на працягу 1970—1971 навучальнага года працягчыца для працоўных вобласці не менш 500 лекцый і дакладаў на грамадска-палітычны і прыродазнаўчы навуковыя тэмы. Гэта абавязальнасць выканана паспяхова. Толькі кафедрамі грамадскіх навук прачытана каля 400 лекцый, а ўсяго за гэты перыяд — больш 600.

У ПЛАНЕ ПРАДЗ'ЕЗДА СКІХ мерапрыемстваў ўніверсітэта прадудзельна валося правядзенне выязных пасяджэнняў кафедраў у раёнах вобласці. Да 15 сакавіна выязныя пасяджэнні правялі кафедры педагогіі і псіхалогіі, філасофіі, палітэканоміі, спартыўных гульняў, батаніі, фізіялогіі спорту і спартыўнай медыцыны.

З лекцыямі і дакладамі перад працоўнымі Гомельшчыны выступалі выдатныя прафесары і дацэнты ўніверсітэта. Грамад-

тані выхаваўчай работы ў інтэрнатах, палітыка-выхаваўчай і вучэбнай работы на факультэтах. Да гэтага рэктарат, партком і прафсаюзнае арганізацыі актыўна прыцягваюць кафедры грамадскіх навук, студэнцкія акты. На пасяджэнні студэнцкага філасофскага гуртка былі заслуханы і абмеркаваны даклады студэнтаў да 150-годдзя з дня нараджэння Ф. Энгельса, з якімі яны потым выступалі ў інтэрнатах. 50-годдзю прамоў У. І. Леніна «Задачы саюзаў моладзі» быў прысвечан студэнцкім вечарам, падрыхтаваны камітэтам камсамола ўніверсітэта сумесна з кафедрай філасофіі.

У інтэрнатах сёлета праведзена 9 гутарак за круглым сталом па пытаннях камуністычнага будаўніцтва, маралі і міжнародных праблем. Партыйнай арганізацыяй гісторыка-філалагічнага факультэта сумесна з кафедрамі рускай і беларускай літаратуры арганізаваны два вечары з беларускімі пісьменнікамі, вечары і дыспуты па творчасці савецкіх пісьменнікаў.

У ходзе падрыхтоўкі да з'езда ва ўніверсітэце быў праведзены агляд-конкурс навуковых студэнцкіх работ, у якім прынялі ўдзел больш 250 студэнтаў. У сакавіку падведзены вынікі конкурсу, вызначаны пераможцы, якія перад з'ездам будуць узнагароджаны дыпламамі і прызамі.

XXIV з'езд КПСС прысвечан праходзячы зараз агляд-конкурс мастацкай самадзейнасці факультэтаў ўніверсітэта.

На сумесным пасяджэнні парткома і мясцовага камітэта ўніверсітэта падведзены вынікі напружанай прадз'ездных работ, вынікі сацыялістычнага саборніцтва факультэтаў, ка-

ПАРТЫЙНАМУ КАМІТЭТУ, усім партарганізацыям прадстаіць вялікая работа па выхаванню і развіццю актыўнасці і баявасці камсамольскай арганізацыі. Неабходна актывізаваць дзейнасць камсамольскай арганізацыі ў барацьбе за высокую якасць вучобы і ўмацавання дысцыпліны, за гонар і годнасць савецкага студэнта.

Праходзячы зараз Ленінскі залік дае шырокую магчымасць актывізаваць дзейнасць усіх звянаў камсамольскай арганізацыі і, што вельмі важна, у кожнай вучэбнай камсамольскай групе.

Вялікія задачы стаяць перад парткомам, партыйнымі бюро па ўдасканаленню партыйна-арганізацыйнай работы. Партыйныя арганізацыі сталі часцей практыкаваць на сходах і бюро справядзачы камуністаў аб выкананні ім статутных патрабаванняў. Аднак у цэлым партыйныя арганізацыі факультэтаў неабходна ўзмацніць выхаванне ў камуністаў адназначнасці за захаванне патрабаванняў Статута КПСС, за выкананне партыйных даручэнняў. Ёсць нічога выпадкі парушэння тэрмінаў правядзення сходаў, няўкі асобных камуністаў на партыйных сходах. Кожны такі выпадок павінен выклікаць тры вогу партыйнага бюро.

Тры дні адзіночцы нас ад слаўнай дагі — адкрыцця XXIV з'езда КПСС. Нам асабліва прыемна, што калектыву Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта аказалі высокі гонар: камуніст нашай партыйнай арганізацыі, рэктар У. А. Белы з'яўляецца дэлегатам XXIV з'езда КПСС.

Камуністы, увесь калектыў ГДУ прыкладуць усе сілы, каб апраўдаць давер партыі і народа, каб узяць працэс навучання і выхавання студэнтаў, а таксама навуковай дзейнасці на новы, больш высокі ўзровень, адпавядаючы задачам пабудовы камунізма ў нашай краіне.

Камсамольцы і моладзь Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта актыўна ўдзельнічаюць у адчыні заліку «Мы справе Леніна і партыі верныя».

НА ЗДЫМКУ: Ленінскі залік адвоць студэнты факультэта фізічнага выхавання.

СТАЛА ТРАДЫЦЫЯЙ

У калектыва нашай бібліятэкі стала добрай традыцыяй выязджаць у бібліятэкі падшэфнага раёна. Так, у мінулым годзе такі выезд быў арганізаваны ў гонар 100-годдзя з дня нараджэння У. І. Леніна. Мы правялі тады вялікую работу па аказанню метадычнай, практычнай дапамогі бібліятэкам школ, у афармленні ленінскіх пакояў. Перад працоўнымі раёна было працытана больш 30 лекцыяў і дакладаў.

У гэтым годзе супрацоўнікі бібліятэкі некалькі разоў выехалі ў раёне. Наш калектывны выезд быў прысвечаны XXIV з'езду КПСС.

Надаўна ў Чачэрскім раёне выехала 14 супрацоўнікаў на чатыры дні. Мы размеркаваліся так, каб ахапіць бібліятэкі Чачэрска і некаторых вёсак. У бібліятэках школ была праведзена работа па стварэнню наглядных матэрыялаў да XXIV з'езда КПСС. Сюды ўваходзілі картатэкі, рэкламандыйныя спісы, газетныя артыкулы.

Ва ўсіх школах былі арганізаваны сустрэчы з вучэбнікамі, на якіх супрацоўнікі расказалі аб універсітэце, яго факультэтах, спецыяльнасцях.

Для вучняў 5—10 класаў мы прачыталі лекцыі «Вобрав камуніста ў сваёй літаратуры» і «Камуністы планеты ў барацьбе за мір». А для настаўнікаў зрабілі агляды «Новыя кнігі для настаўнікаў па камуністычнаму выхаванню вучняў».

Кіраўнікі школ з удзячнасцю аднесліся да нашай работы, стваралі матэрыялы ўмовы для яе арганізацыі. Просьбы і пажаданні дырэктараў школ, загадчыкаў бібліятэкаў аднадушныя: часцей прыязджаць да іх і дапамагаць у арганізацыі работы бібліятэкі.

Сустрэчаліся мы і з працоўнымі раёна, перад якімі выступілі з лекцыямі па цыкле «Партыя — розум, гонар і сумленне нашай эпохі». З лекцыямі мы выступалі на жывёлагадоўчых фермах, у брыгадах і на прамысловых прадпрыемствах. Усяго прачытана 64 лекцыі.

У апошні дзень нашай работы ў Чачэрску сабраліся ўсе бібліятэчныя работнікі раёна. Адбылася канферэнцыя, на якой разглядаліся пытанні практычнага характару.

Хочацца адзначыць добрую падрыхтоўку і работу старшага бібліятэкара Р. Р. Хазанавай, Н. Г. Лаўнікавай. Мы ўпэўнены, што такія выезды заўсёды будуць садзейнічаць далейшаму развіццю бібліятэкаў нашага падшэфнага раёна.

У будучым мы плануем арганізаваць завочныя курсы па павышэнню кваліфікацыі школьных бібліятэкараў, вёсці растлумачальную працу па пытаннях паступлення ў бібліятэчны інстытут і тэхнікумы. Наогул, спецыялісты нашай бібліятэкі зацікавіліся станам бібліятэчнай работы ў Чачэрскім раёне. Яны поўна жадаюць аказаць ім даўнякую дапамогу.

М. ДРАЦЭВІЧ,
загадчык бібліятэкі.

ПЕРШАЯ НАВУКОВАЯ

Днямі на эканамічным факультэце была праведзена першая студэнцкая навукова-тэарэтычная канферэнцыя, прысвечаная XXIV з'езду КПСС.

Адкрываючы канферэнцыю дэкан факультэта І. П. Трацэўскі даў становачую ацэнку першым спробам сіл у навуковай рабоце студэнтаў. Потым было праслухана тры даклады. «Некаторыя пытанні палітыкі КПСС у галіне развіцця сельскай гаспадаркі СССР» — так была названа тема работы студэнта другога курса Т. Борсук. Пытаннем электрыфікацыі СССР прывяціў сваё паведамленне студэнт В. Каротчыкаў.

Вяземныя матэрыялы закладацца ў прыкладны матэматычны метадаў да планіра-

вання народнай гаспадары. Гэта лічыць раз пацвердзіў даклад студэнта другога курса В. Трухавы. У дакладзе на доволі высокім узроўні спалучаліся элементы эканамічнай матэматыкі і канкрэтны матэрыял.

У рабоце канферэнцыі прынялі ўдзел сакратар партарганізацыі факультэта Д. М. Курый, дацэнт Л. А. Ціцерына, М. М. Маёраў, старшы выкладчык Н. В. Волкава.

Л. АНДРЭЕУ.

Лабораторыя аналітычнай хіміі. Практычныя заняткі праводзяць першакурсніцы біялагічнага факультэта А. В. Фамушкова, І. Петрачэнка і А. Бялова.

НА ПАДРЫХОУЧЫМ

У. М. Сабалеўку, А. К. Няронскай.

Вязуемоўна, асноўная наша ўвага накіравана на вучобу, але не забываюцца ў нас і грамадская работа. Ва ўніверсітэце мы былі прыняты як у роднай сям'і. Нас заўсёды запрашаюць на ўсе вечары, мерапрыемствы, якія праводзяцца са студэнтамі.

У групе адзін камуніст і тры кандыдаты ў члены КПСС. Яны пастаянна бываюць на ўсіх партыйных сходах як універсітэцкіх, так і факультэцкіх, знаходзяцца ў курсе ўсіх навін універсітэцкага жыцця.

Слухачы нашай групы Н. Дудко, Г. Матухін, В. Яўлукіч, В. Міхальцова і іншыя будуць удзельнічаць у аглядзе мастац-

кай самадзейнасці. Актыўна працягваюць сябе і камсамольская арганізацыя: абмяркоўваюцца паставы ЦК КПСС і іншыя рашэнні партыі і ўрада, што тыдзень праводзяцца палітінфармацыі, пастаянна выпускаецца газета «Рафак-71», якая асветляе наша жыццё і вучобу, надае хвалу і поспехі, абмяркоўваюцца новыя кнігі і фільмы.

Зараз у нас вучоба ў самым разгары. Ідуць вясновыя заліны. Думаецца, што ўсе ведаюць гэтую пару. Пажадаем жа будучым студэнтам поспехаў у вучобе і баявога настрою.

В. ЧМЫХАЎ,
слухач падрыхтоўчага
аддзялення гісторыка-
філагалічнага факультэта.

Здаецца, яшчэ зусім нядаўна была прынята пастанова ЦК КПСС і Савета Міністраў СССР аб стварэнні падрыхтоўчых аддзяленняў, а іх ужо зазначае другі кантынгент слухачоў. Моладзь, якая працавала некаторы час на заводах, у калгасах, служыла ў арміі, выбірае сваю мэту жыцця цвёрда. У такіх юнакоў і дзяўчат ужо быў нейкі жыццёвы вопыт, але затое ведаў іх былі на значна ніжэйшым узроўні, чым у выпускнікоў.

Цяжка нам давалася спачатку. Асабліва многа было ўпущэнняў па мове. Мы пісалі дыктанты, але большасць з нас атрымлівалі нізкія адзнакі. Пачалі сур'ёзна вучыцца. Пад кіраўніцтвам вопытных выкладчыкаў дабіліся поспехаў.

Мы ўдзячны выкладчыкам прафесару І. Ф. Мужаву, кандыдату філагалічных навук

Аспірант кафедры фізіялогіі раслін А. В. Пераход абраў сваёй тэмай «Экалагічныя і біялагічныя асновы вырошчвання высокапрадукцыйных лясных фітацэнозаў ва ўмовах Палесся».

Актуальныя тэмы і ў аспірантаў В. П. Родзівана, В. М. Дзюгалевай.

Акрамя навукова-даследчыцкай работы аспіранты біялагічнага факультэта выдуюць доволі вялікую грамадскую работу. Заўважым, удзельнікі многіх карысных спраў нашага вялікага калектыву.

В. ТАЛКАЧОУ,
аспірант кафедры заалогіі.

АКТУАЛЬНЫЯ ТЭМЫ

На біялага-глебавым факультэце аспірантура дзейнічае даўно. Так, выпускнікі яе І. А. Карабанаў, Л. М. Салегін, паспяхова абаранілі кандыдацкія і зараз працуюць над доктарскімі дысертацыямі.

Зараз на факультэце падрыхтоўкай высокакваліфікаваных кадраў кіруюць вопытныя вучоныя: прафесары Ф. М. Харызановіч, А. С. Паламарчук, І. В. Жаркоў, В. Б. Аляксюксі.

Займаецца ў нас шэсць аспірантаў. Усе яны абралі актуальныя навуковыя тэмы. Работа іх знаходзіцца на розных этапах вывучэння. Напрыклад, аспірант кафедры фізіялогіі раслін В. Е. Верамейчык працуе над тэмай «Уплыў знешніх умоў вырошчвання на змены марфалагічных і фізіялагічных прызнакаў у розных гатункаў грэчкі». Ён працуе ўжо трэці год. За гэты перыяд В. Е. Верамейчык правёў шэраг вопытаў, апублікаваў два артыкулы.

Аспірантка кафедры хіміі В. Г. Свірыдзенка працуе над тэ-

май «Уплыў знешніх умоў вырошчвання на змены марфалагічных і фізіялагічных прызнакаў у розных гатункаў грэчкі». Ён працуе ўжо трэці год. За гэты перыяд В. Е. Верамейчык правёў шэраг вопытаў, апублікаваў два артыкулы.

Аспірантка кафедры хіміі В. Г. Свірыдзенка працуе над тэмай «Даследаванне комплексу ўтварэння кобальту (II) з купферонам і прымяненне іх у аналітычнай хіміі». Па выніках сваёй эксперыментальнай работы яна апублікавала чатыры артыкулы.

А СПИРАНТУРА на гісторыка-філагалічным факультэце функцыянуе добры дзесятак гадоў. Спачатку яна працавала толькі пры кафедры літаратуры. Кіраваў і кіруе навуковай работай аспірантаў доктар філагалічных навук прафесар П. П. Ахрыменка. Былая вучні яго — зараз

ШКОЛА КАДРАЎ

ужо кандыдаты філагалічных навук. М. А. Малаўна, М. А. Янкоўскі, М. В. Родчанка — зарэкамендавалі сябе высокакваліфікаванымі спецыялістамі, добрымі лектарамі, перспектыўнымі вучонымі.

Зараз прафесар П. П. Ахрыменка кіруе падрыхтоўкай чатырох аспірантаў. Гэта аспіранты завочнага і стацыянарнага навучання В. Ц. Ліўкумовіч, У. І. Мартусь, М. М. Волнаў, Р. К. Ліўкінаў. Усе яны працуюць над актуальнымі тэмамі літаратуразнаўства. У асноўным тэмы іх дысертацый прысвечаны вывучэнню сувязей беларускай літаратуры з літаратурамі народаў СССР і замежных краін.

З-за адсутнасці навуковых кіраўнікоў аспірантаў не рыхтавалі на астатніх кафедрах факультэта. А калі і былі адзіні аспірантаў, то навуковымі кіраўнікамі ў іх былі спецыялісты з других вун.

У сувязі з рэарганізацыяй

ВЫЯЗНОЕ ПАСЯДЖЭННЕ

Адбылося выязнае пасяджэнне кафедры тэарэтычнай фізікі пры райпедкабінете Буда-Кашалёўскага раёна. На пасяджэнні прысутнічалі настаўнікі і дырэктары сярэдніх і васьмігадовах школ раёна.

З вялікай увагай былі праслуханы даклады нашых выкладчыкаў. Так, дацэнт В. Г. Сіманаў прачытаў даклад «Рэчыва і электрамагнітнае поле ў святле вучэння У. І. Леніна «Матэрыя»». Тэма «Навукова-тэхнічны прагрэс і фізіка» быў прысвечаны даклад А. М. Цурганова. А. Н. Качамін назваў свой даклад «Новыя адкрыцці ў астраноміі», а М. Т. Баранаў — «Будучае радыёэлектронікі».

Слухачы правялі актыўнае ў абмеркаванні дакладаў.

Была вынесена пастанова, у якой выказаны пажаданні настаўнікаў аб аказанні ім дапамогі ў выкладанні фізікі па новых праграмах, а таксама ў аказанні дапамогі сельскім школам у арганізацыі фізічных кабінетаў.

Пасля пасяджэння была арганізавана сустрэча з вучнямі 10-х класаў. Для іх супрацоўнікі кафедры А. Н. Качамін і В. Г. Сіманаў прачыталі лекцыі «Аб новым у вучэбні космасе» і «Аб перспектывах развіцця фізічнага факультэта ўніверсітэта». Нашай мэтай было як мага больш прыцягнуць вучняў для паступлення ў наш універсітэт.

М. БАРАНАЎ,
асістэнт кафедры
тэарэтычнай фізікі.

Зусім нядаўна пачаў працаваць кабінет праграмаванага навучання. З яго ўмовам выкладчык мае магчымасць за кароткі час правесці ведаў фэй групы або падгрупы.

НА ЗДЫМКУ: у кабінете праграмаванага навучання.

КАРЫСНАЕ ПАЧЫНАННЕ

Чарговы групавы сход не быў падобны на павародні. На дошцы прымацаваны рэпрадукцыі, калы нафедры дзяўчына з уважай у рукі. Гэта Лена Калач. Сёння цэлыя паўтары гадзіны яна будзе нашым гідам у свеце мастацтва. Перад намі партрэт зямляка, народнага мастака РСФСР, лаўрэата Дзяржаўнай прэміі Г. Г. Носага. Аб ім і яго творчасці пойдзе размова ў групе.

Кароткая даведка па біяграфіі мастака, і Лена пачынае расказ аб яго творчасці. Цікавы і змястоўны даклад вызваў спрэчку. У кожнага былі свае назіранні, думкі, вывады.

Такая лекцыя па мастацтву.

зробленая самімі студэнтамі не першая і не апошняя. Гэта традыцыя ў нашай групе.

Сёлета мы праслухалі некалькі лекцый супрацоўнікаў Ленінградскага Эрмітажа па сусветнаму мастацтву. Тэорыю падмацавалі практыкай. На зیمовых канікулах пабывалі ўсёй групай у Ленінградзе, наведалі залы Эрмітажа.

Мы лічым, што другім групам таксама варта падтрымаць такое пачынанне. Усе павінны выкарыстаць магчымасці студэнцкага жыцця, зрабіць яго больш цікавым, разнастайным, багатым. **Л. МІКІТЧАНКА, студэнтка 2 курса гісторыка-філалагічнага факультэта.**

ПРЫЗЁРЫ СТУДЭНЦКАЙ

У гэтыя дні ў Мінску закончылася спарбярніцтва па двух відах спорту — вызначыліся чэмпіёны па фехтаванні і боксе.

Чатыры баксёры Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта ўдзельнічалі ў турніры майстроў скуранага палчаткі. Студэнт трэцяга курса факультэта фізічнага выхавання Леанід Гольдзін выступаў у вазе да 51 кілаграма. Ён адзін з мацнейшых маладых спартсменаў рэспублікі. І ў гэтых спарбярніцтвах гомельскі майстар спорту стаў пераможцам.

У паўдзянчай вазе другім прызёрам спарбярніцтваў стаў Уладзімір Аўдзеевіч. Пасляхова правёў сустрэчу дзякавага-вік Валерыя Громаў. Ён стаў чэмпіёнам Белсавета «Буравеснік».

Пятнаццаць каманд змагаліся за перамогу ў паядынках фехтавальчыцкай. У асабістым турніры найбольшага поспеху дабыў майстар спорту Валеры Шлёнскі. Ён добра правёў

папярэдня і паўфінальныя баі сярод рапёрстаў. У фінале гамельчанін атрымаў чатыры перамогі. Гэта дазволіла Валерыю стаць другім прызёрам сярод фехтавальчыцкай «Буравеснік».

Асабістыя спарбярніцтва шпажыстаў сабралі сорак аднаго баіца. Сярод іх быў і старшы выкладчык кафедры тэорыі і практыкі фізічнага выхавання ўніверсітэта майстар спорту Венядакт Лісоўскі. Ён правёў 17 баёў, атрымаў 14 перамог.

Каманда шпажыстаў ГДУ узялася на другую прыступку п'едэсталя гонару. У яе складзе выступалі майстры спорту Венядакт Лісоўскі, Уладзімір Годман і лядборца Віктар Янданю.

У агульным залку яны занялі другое месца, прапусцішы наперад толькі студэнтаў Беларускага інстытута фізікультуры. Сярод каманд спартыўных клубў ВУН рэспублікі гамельчане — на трэцім месцы. **(Наш кар.)**

ВЫКАНАЛІ ГРАМАДЗЯНСКІ АБАВЯЗАК

ПРЫНЦЫПОВАЯ РАЗМОВА

У апошнія гады спартсмены гісторыка-філалагічнага факультэта не зусім удала выступаюць у спарбярніцтвах. Як вынік гэтага — апошняе або перадапошняе месца ў агульным залку ва ўніверсітэцкай спарткалядзе.

На днях адбылося пасаджэнне вучонага савета гісторыка-філалагічнага факультэта. З дакладам аб стане спартыўна-масвай работы на факультэце і мерах па яе палепшэнню выступіў намеснік дэкана па спартыўна-масвай рабоце П. П. Калатвін.

У спрэчках выступілі А. І. Лашкевіч, дэкан факультэта Д. А. Лявончанка, сакратар камсамольскай арганізацыі Н. Шабан. Іх выступленні былі

прасякнуты прынцыповасцю і заклочаныя станам гэтага важнага ўчастку работы.

Па другім пытанні аб падрыхтоўцы да агляду-конкурсу мастацкай самадзейнасці, прысвечанаму XXIV з'езду КПСС, выступіў намеснік сакратара партыйнай арганізацыі факультэта У. М. Сабаленка.

Свае прапановы і пажаданні выказвалі выкладчыкі М. А. Янкоўскі, Д. А. Лявончанка, Г. А. Даўгяла, студэнт 2 курса І. Каханчык.

Па абмеркаваных пытаннях былі прыняты адпаведныя рашэнні. **(Наш кар.)**

Надаўна ва ўніверсітэце праходзілі донарскія дні. За гэты час рады донараў папоўнілі многімі студэнтамі і супрацоўнікамі ўніверсітэта. Многіх з іх здалі кроў бескарнасна другім і трэцім разы. У першы ж дзень на донарскі пункт прыйшлі студэнткай кафедры фізіялогіі фізічнага факультэта Г. Ажыгіна і А. Жукава. Яны ўжо ў чацвёрты раз здалі кроў. Студэнт пятага курса біялага-глебаванага факультэта М. Гаўрыленка заслужыў медаль «Донар СССР». Актыўніст Чырвонага Крыжа, лабарант кафедры фізіялогіі спорту і спартыўнай медыцыны І. Грушэўскі аздаў кроў у трэці раз. Такія прыклады можна павялічыць.

У параўнанні з мінулым годам лік бескарных донараў павялічыўся на трэць. Гэта сведчыць аб узросшай свядомасці студэнтаў. Тут вялікая заслуга работнікаў медпункта, камітэта Чырвонага Крыжа, дэканатаў, якія трывалі значную агітацыйную і арганізацыйную работу. Ініцыятывымі і працаздольнымі зарэкамендалі сябе ў дні донара актыўныя Чырвонага Крыжа выкладчыкі Н. С. Какаўліна, лабаранты Н. Д. Рандоўцава, А. М. Падасівава, студэнтка факультэта фізічнага выхавання Л. Іванова.

Асабліва добра прайшлі дні донара на гісторыка-філалагічным факультэце. Намеснік дэкана Т. Т. Галева сумесна з членамі камітэта Чырвонага Крыжа выкладчыкамі В. Е. Громавай і Л. В. Мельнікавай усеў час знаходзіліся на донарскім пункце.

Многа ўвагі гэтай карыснай справе ўдзялілі на механіка-матэматычным факультэце, дзе многа добрага зрабіла намеснік дэкана Н. М. Панатанькіна. Надарна было арганізавана донарства на фізічным і на эканамічным факультэтах.

Л. МАЦВІЕНКА, старшыня камітэта Чырвонага Крыжа.

НА ЗДЫМКУ: на донарскім пункце. Перад здачай крыві бярэцца яе проба для аналізу.

СУСТРЭЧА З ВУЧНЯМІ

Надаўна адбылася сустрэча нашых ўніверсітэцкіх паўстаў з настаўнікамі і вучнямі 33 школы г. Гомеля. Перад школьнікамі выступілі Ніна Шклярава, Міхась Вацлакоў, Аляксандр Дуброўскі, Святаслаў Крупеняка, Аляксандр Лоўка, Віталій Жудега і Пётро Смыч.

Сустрэча прайшла цікава і хораша. Вучні пажадалі нашым пачынаючым пісьменнікам далейшы поспех, шчаслівых уражанняў і новых творчых здабыткаў.

Р. ЛІТВІНАУ, аспірант.

У АПОШНІ ЧАС прыкметна павялічылася цікаўнасць дзяцей і падлеткаў да пэўнай навуцы і тэхнікі. Зразумела, што ў сувязі з гэтым узрасла і назначэнне навукова-мастацкай і пазнавальнай літаратуры.

На сённяшні дзень у нас, на вялікі жаль, не так ужо і многа створана навукова-мастацкіх і папулярных твораў на роднай мове.

Зараз выйшла надзвычай цікавая кніга А. Мальдзіса «Падарожжа ў XIX стагоддзе», у якой аўтар шчыра, як старэйшы таварыш, гутарыць са старшакласнікамі аб дзясках нацыянальнай літаратуры, мастацтва і культуры мінулага.

Кнігі пра айчынных вучоных, пра артыстаў і мастакоў, кампазітараў і падарожнікаў у нас мала. І кніга А. Мальдзіса — адна з першых заставак паэтычнага расказу аб мінулым. Аўтар хвалюе (і гэта хваляванне ён умее перадаць чытачу) лёс вучоных і пісьменнікаў, драматызм іх пошукаў, памылкі і расчараванні, радасць творчасці.

Перад А. Мальдзісам стаяла шмат дзякасаў. Складанасць у апісанні такой кнігі перш за ўсё была ў тым, што аўтар яе не меў магчымасці адбіраць лепшыя факты, бо саміх фактаў пра мінулае Беларусі няма. Але ўсё ж нават з таго многага, што мы маем пра літаратуру і культуру XIX стагоддзя, ён не размяняеючыся на драбні, выдзеліў галоўныя і цікавыя. Кніга «Падарожжа ў XIX стагоддзе» — лічыць адна сведна таго, што пра складанае, навуковае можна і трэба гаварыць цікава, выразна і змаймы.

Твораў, аднаўляючых гістарычнае мінулае Беларускай зямлі, у нас таксама вельмі мала. І з яеям задавальненнем чытае кнігу вучонага-археолога, кандыдата гістарычных навук Шышкава «Галасы далёкіх прадкаў», якая проста і даходліва знаёміць чытачоў са старажытнасцю Беларусі, цікава расказвае пра нашых продкаў.

славян, пра іх культуру, пра побыт і працу перабытных ганчароў і рамеснікаў, ткачоў і каменячоў. У творы яма напішлівых упрыгожванняў, сюжэтных хітрыкаў — ён напісав дэспаміна, захалляюча. Аўтар узмацняе і новыя фізікалічныя і біялагічныя метады, без якіх археологу цяжка дакладна вызначыць час паходжання таго або іншага прадмета.

Радуе і цудоўная кніга краязнаўчых нарысаў «Палессе»

крытыка, творы, змешчаныя ў гэтым зборніку, нясуць адбітак нейкай залішняй вучонай таемнічасці і прыема, што ў новай кнізе У. Шышка «Парсека за кармой», якая ўслаўляе мужнасць і чалавечасць касманаўтаў — сьняю Зямлі (асабліва хочацца вылучыць апошні «Сляды вядуць на Зямлю»), аб складаных з'явах і рэчах гаворыцца проста і натуральна.

А дзе кнігі пра астраномію, пра планеты і зоркі, пра ра-

ных раздзелах выдатных твораў В. Вольскага «Падарожжа па краіне беларусаў» і «Палессе», у кнігах Т. Хадкевіча «Жыла-была казка» і У. Мясніжэца «Яны былі першымі» (пра тое, як нараджаўся, рос і мужнеў ЛКСМБ), у зборніках «Наша рэспубліка» і «На нашым полі».

Хачелася б мець кнігі пра Салігорск і Новапалацк, пра Барозавскую ДРЭС і магутны БелАЗ у Жодзіне, пра Гомельскі суперфасфатны, Гродзенскі азотнаўкавы, Маргінскі лаўсавы, пра «Гомсельмаш». Час звярнуцца да напісання твораў аб выдатных людзях краіны, нацыянальнай і сусветнай навуцы і культуры, літаратуры і мастацтва.

Нашым пісьменнікам трэба жывей адзікацца на запытаны сённяшняга дня. Неабходна мастацкімі сродкамі расказаць дзецям аб сучаснай навуковай і тэхнічнай думцы, паказваць усе цяжкасці і складанасці вядомых даследаванняў і эксперыментаў.

А некананічных беларускіх пісьменнікаў і вучоных-папулярызатараў галін навуцы і тэхнікі, на жаль, пакуль што няма. Вучні чакуюць кніг аб гісторыі і тэорыі элементарных тэціях, фізічных канстантах, тэхніцы і авіяцыі, электроніцы, аўтаматыцы і кібернетыцы, аб праблеме «машынага языка», стварэнні штучных моваў. Час раскрыць характэрна і вельмі прыродазнаўчых навук, фізікі і географіі, хіміі і геахіміі, матэматыкі і аграбіялогіі...

Пра ўсё гэта трэба гаварыць натуральна і пераканаўча, чалавечна і жыццёва.

У нашым ўніверсітэце прадуе ямалята вядомых вучоных і даследчыкаў. Думаецца, што многія з іх таксама маглі б пазнаёміць маладых грамадзян нашай рэспублікі з тымі навуковымі пытаннямі і праблемамі, над якімі яны працуюць.

ЗАЙМАЛЬНА — ДЛЯ ДЗЯЦЕЙ

В. Вольскага. У ёй па-майстарску знітаваны матэрыялы пра прыроду і географічныя асаблівасці Палесся, пра яго звароў і птушак з матэрыяламі пра карніных жыхароў гэтага краю, пра старажытныя і сучасныя палесныя гарады і мястэчкі.

У арыянальнай і змястоўнай кнізе Х. Жычкі «Мая вуліца» многа цікавых гісторый аб развіцці гарадскога транспарту. У ёй таксама ідзе гаворка пра асноўныя правілы вулічнага руху. Аповесць Г. Шылоўца «Чарапаха без панцыра» знаёміць дзяцей з сучаснай электрона - вылічальнай тэхнікай, раскрывае глыбінныя сувязі паміж навукай і жыццём. Гэта, бадай, адзіная беларуская кніга апошніх гадоў, прысвечаная даскладным навукам...

Над адной з агульных і любімых дзесцім сучасных тэм — касмічнай тэмай — у нас працуе толькі адзін пісьменнік У. Шыцкі. У 1967 годзе ён выдаў зборнік фантастычных апавяданняў «Зорны камень». Аднак, як слушна адзначыла

кветную тэхніку, спадарожнікі і касмічныя караблі? Дзе кнігі, якія б расказвалі дзецям і падлеткам аб новых навуках, звязаных з асваеннем космасу: бякасманатэцы, фізіцы верхніх пластаў атмасферы і астрафізіцы? Дзе кнігі пра мірныя заваёвы савецкім народам космоса, пра вучоных-даследчыкаў Сусвету, пра касманаўтаў?

У наш век навукова-тэхнічнага прагрэсу неабходна паказаць воблік твораў навуцы і тэхнікі, воблік будаўніц камунізма. А такіх кніг у нашай літаратуры таксама нешта. Вельмі мала кніг і пра сённяшні дзень Беларусі, аб яе новабудовлях, аб працавітым беларускім народе.

Нельга забываць спраў і тых, хто змагаўся за маладую савецкую рэспубліку, быў заснавальнікам камсамольскага і пяснерскага руху ў краіне. Праўда, гэтыя пытанні часткова закраняюцца ў навукова-папулярным нарысе А. Чарнава «Магутны твой зямляк» (аб мінскім трактарным заводзе), у асоб-

ГЕНРЫХ МАН

(ДА 100-ГОДДЗЯ З ДНЯ НАРАДЖЭННЯ)

ГЕНРЫХ Ман — буйнейшы нямецкі пісьменнік, публіцыст і грамадскі дзеяч. Нельга сабе ўявіць рэалістычнай літаратуры Германіі XX стагоддзя без Г. Мана, узабагаціўшага яе сатырычную накіраванасць.

Г. Ман нарадзіўся і рос у культурнай купецкай сям'і. Прадужальнік гуманістычных традыцый класічнай літаратуры, стойкі дэмакрат, Г. Ман ужо ў сваіх першых творах («Зямля заветная», 1900 г.) выступіў супраць буржуазна-юнкерскай манархіі і нямецкай рэакцыйнай ідэалогіі. Нягледзячы на некаторыя захваленне дэкадансам (трылогія «Bartini», 1900 г.), у яго творчасці перамог рэалізм, развіццё якога садыейнаму росту рабочага руху ў Германіі. Ідэі буржуазнага гуманізму, імкненне знайсці шляхі да актуальных палітычных праблем і сучаснай томаткі. Становіцца больш вострай, яго сацыяльная крытыка часта пераходзіць у сатырычны гротэск.

У рамана «Настаўнік Гнус, альбо Канец аднаго тырана» (1905 г., рускі пераклад 1937 г.) ён крытыкуе пруска-манархічную сістэму школьнага выхавання і амаральнасць буржуазна-дваранскага грамадства.

У пачатку першай сусветнай вайны Ман выступіў супраць захочыцкай палітыкі германскага імперыялізму і стаў на бок дэмакратыі. Ён крытыкуе імперыялізм з пазіцыі буржуазнай дэмакратыі, ідэі якой абвясціла ў 1789 годзе (артыкул «Залля», 1915 г. і інш.).

Трылогія «Імперыя» («Бернападданні», упершыню на рускай мове выдан у 1914 годзе, «Бедныя», 1917 г., рускі пераклад 1923 г., «Галава», 1925 г., рускі пераклад 1937 г.) з'яўляецца знішчальнай сатырай на сацыяльны ўклад імперыялістычнай Германіі на пярэдняй рэвалюцыі 1918 года. У самым значным сваім размане «Вернападданні» (выішаў у Германіі асобным выданнем толькі ў 1918 г.) Г. Ман развівае і паглыбляе матывы ранняй антыімперыялістычнай сатыры, перайшоўшы да ўсебаковага раскрыцця рэакцыйна-манархічнай Германіі. Ён малюе палітычнае і сацыяльнае становішча кайзераўскай Германіі і стварае тыповы вобраз Дзідрыха Геслінга, капіталістычнага драпечніка, тупога шавініста-папярэдняга германскіх фашыстаў, а таксама вобраз зрадніка-рэфарміста, сацыял-дэмакрата

Фішэра і інш. Але ў гэтым раманае аўтар лічыць не ўказвае ясна на тыя рэальныя сілы, якія знішчаюць царства геслінга. Гістарычная місія пралетарыята ў той час яшчэ не была ўспрынята Г. Манам. Таму канфлікт паміж буржуазіяй і пралетарыятам не мог быць раскрыты дастаткова поўна. Але ж смяе падзеі на помсту Г. Ман звязвае з працоўным народам, які пачынае падніцца на рэвалюцыю, непабачнасьцю якой сімвалізуе фінальную сітуацыю навалышчы. А ў рамана «Бедныя» ён спрабуе вывесці вобраз рабочага Бальдрыха, які становіцца непрымырным ворагам прыгнітаўніка Геслінга. Бальдрых настойліва вучыцца, каб авалодаць навукай класовай барацьбы.

ПАСЛЯ рэвалюцыі 1918 года ў Германіі Г. Ман не спадзяваецца на магчымасць здзяйснення сапраўднай дэмакратыі ва ўмовах Веймарскай рэспублікі. Рушыцца шматгадовая вера пісьменніка ў буржуазную рэспубліку, але ж і прыныцы пралетарскага гуманізму, здзяйсняемага ў рэвалюцыйнай Расіі, для яго яшчэ не зусім зразумелыя.

У сярэдзіне 20-х гадоў Г. Ман імкнецца пераадолець

свой ідэйны крызіс шляхам пераасэнсавання гістарычнага вопыту саветскай дзяржавы. Вялікае ўражанне на яго аказвае асоба У. І. Леніна, у якой ён убачыў гуманіста новага тыпу, якая спалучала думку і дзеянне ў вялікім працэсе рэвалюцыйнага пераўтварэння жыцця. У сваіх прамовах і публіцыстыцы 20-х гадоў («Дыктатура розуму», 1923, «Сем год», 1929 год і інш.). Ён рэзка выступіў супраць нарастаючай рэакцыі. Мастацкія творы Г. Мана гатага часу — раманы «Галава», «Віліяна справа», 1931 г. і інш. — крытыкуюць бізнесменства і палітычных прадаўцаў.

Да падзеяў 30-х гадоў Г. Ман прыходзіць ужо свядомым мысліцелем і перакананым антыфашыстам. З моманту ўстаўлення фашыскай дыктатуры ў Германіі Г. Ман вымушан пакінуць радзіму, калі гітлераўцы пазбавілі яго германскага грамадзянства і спалілі яго кнігі. Спачатку ён знаходзіць сабе прытулак у Чэхаславакіі, а адтуль едзе ў Францыю, дзе становіцца адным з вядомых удзельнікаў антыфашыскага руху, а пасля акупацыі Францыі гітлераўцамі ён едзе ў ЗША. Палымыя антыфашысцкая публіцыстыка Г. Мана, сабраная ў зборніку «Дух і дзеянне» (1931 год), «Нянавіць» (1933 г.), «Надыдзе дзень» (1936), «Мужнасць» (1939 г.), адлюстроўвае ўзросшую грамадскую свядо-

масць пісьменніка, які прапагандаваў ідэі актыўнай рэвалюцыйнай барацьбы з фашызмам, стварэння адзінага антыфашысцкага фронту. У сваёй выдатнай дыялогіі аб французскім каралі Генрыку IV («Юнацтва караля Генрыха IV» і «Старасць караля Генрыха IV») Г. Ман звяртаецца да гуманістычных традыцый дэлекага мінулага, паказвае, што перамога над сіламі рэакцыі не прыйдзе сама, а заклікае да адзінага ў барацьбе супраць фашызму. Гэтай дыялогіяй Г. Ман вырашыў падарыць стварэння рэалістычнага гістарычнага рамана і адначасова твора глыбока актуальнага палітычнага гучання.

У СВАЁЙ апошняй кніжцы «Агляд стагоддзя» (1946 год), Г. Ман падводзіць вынікі ўсёй сваёй літаратурнай і грамадска-палітычнай дзейнасці і лічыць раз заклікае прагрэсіўныя сілы змагацца супраць рэакцыі, за сацыяльнае пераўтварэнне грамадства. Кніжка прасякнута любоўю да Саветаў Саюза.

Г. Ман прывітаў утварэнне ГДР і аддаў свае апошнія сілы барацьбе за мір, за адзіную міралюбовую дэмакратычную Германію. Дэмакрат і патрыёт, ён разумее, што будучае належыць пралетарыату і што толькі пралетарская рэвалюцыя нясе вызваленне працоўным.

В. ГРОМОВА,
выкладчык універсітэта.

УПЕРШЫНЮ

Вылічальная практыка. Колькі ведаў, цярпення прабуе праграмаванне. Аб гэтым даведаліся мы, калі прыйшлі ў вылічальны цэнтр аднаго з заводаў, дзе праходзілі вучэбную практыку на электронна-вылічальных машынах. Кіраўнік практыкі А. С. Сарокін паказаў нам з асноўнымі прыёмамі і рэжымам працы электронна-вылічальных машын. Працаваць на іх мы навучыліся даволі хутка, але асноўная дзякнасць была ў складанні праграм канкрэтных задач. На дапамогу прыйшлі даведнікі, падручнікі па праграмаванню, але асноўную дапамогу нам аказалі супрацоўнікі вылічальнага цэнтру А. С. Сарокін, К. Г. Вердзіна, В. Г. Герцыг, Т. А. Герцыг, Т. І. Шамкіна. За гэта мы ім

вельмі ўдзячны.

У параўнальна кароткі тэрмін (за шэсць тыдняў) мы навучыліся складаць цыклічныя праграмы для вылічальнага значэння функцыі з адной, дзюма і трыва пераменнымі пры адначасовым змене пераменных, а таксама праграмы для вылічэння караняў квадратнага ўраўнення з пераменнымі каэфіцыентамі. Янасьць атрыманых ведаў мы змаглі правесці пры выкананні шэрагу кантрольных заданняў, з якімі ўсе справіліся паспяхова.

Мы пазнаёміліся з асноўнымі прыёмамі праграмавання якія неабходны для далейшай навуковай работы ў галіне матэматыкі, а таксама як будучым праграмістам.

В. ЛІТВІН,
студэнтка 4 курса
механіка-матэматычнага
факультэта.

НОВЫЯ ПАСТУПЛЕННІ Ў БІБЛІЯТЭКУ УНІВЕРСІТЭТА

ГРАМАДСКА-ПАЛІТЫЧНАЯ ЛІТАРАТУРА

Выгодскі В. С. К історіі стварэння «Капітала». М., Мысль, 1970.

Международный ежегодник. Политика и экономика. Выпуск 1970. М., Политиздат, 1970.

Научная конференция, посвященная 100-летию со дня рождения В. И. Ленина. Томск, Издательство Томского университета, 1970.

Обинов О. Г. История Устава КПСС. «Ленинцы по спецкурсу». Выпуск 2. М., МГУ, 1970.

Вопросы экономико-статистического моделирования и прогнозирования в промышленности. Новосибирск, 1970.

Либман Я. Г. Государственный бюджет СССР в новых условиях хозяйствования. М., «Наука», 1970.

Методические проблемы экономической теории социализма. М., Экономика, 1970.

Млидаров А. Г. Сперанская Л. Н. История экономических учений. Ч. 1. История экономических учений домарксистского периода. М., МГУ, 1970.

Мир социализма в цифрах и фактах. 1969. Справочник. (под редакцией Кудряшова А. Ф.). М., Политиздат, 1970.

Народное хозяйство социалистических стран в 1969 году. М., «Статистика», 1970.

Кузнецов И. В. Захаров Л. Ф. Практикум по истории СССР XIX в. М., Просвещение, 1970.

Матвеев Н. С. Зарицы в фирдах (Героническая биография). М., «Молодая гвардия», 1970.

Минухина Р. С. Источниковедение истории нового и новейшего времени. Учебное пособие для исторических факультетов. М., Высшая школа, 1970.

Минералы и горные породы СССР М., Мысль, 1970. (Справочник-определитель географа и путешественника).

Малиновский Е. М. и Овсянников В. Н. Энциклопедия вычислительных машин. Издательство 3-е, переработанное и дополненное. М., Статистика, 1970.

Мировая математика за 10 лет. (1953—1963 гг.). Авторско-библиографический указатель к десятилетнему комплексу РЖ «Математика». М., 1970, т. 2.

Новодворская Е. М. Методика проведения упражнений по физике во вузе. Издание 2-е, дополненное. Учебное пособие для вузов М., Высшая школа, 1970.

Общая геология: математические методы в геологии. М., 1970.

ЛІТАРАТУРАЗНАУСТА І МОВАЗНАУСТА

Можейко Н. С. Игнатенко А. П. Древнерусский язык. Под редакцией П. З. Савочкина. Минск, Издательство БГУ, 1970.

Одинок В. Г. Типология русского романа 19 века (Введение к спецкурсу). Новосибирск, 1970.

Охрименко П. П. Охрименко О. Г. Леса Украины и мировая культура. Минск, Издательство БГУ, 1970.

Старшинова Е. К. и другие. Практическая грамматика английского языка. Для студентов и аспирантов естественных факультетов университетов и педагогических вузов М., 1970.

ДОБРАЯ СПРАВА

У апошні час наш універсітэт арганізаваў два культаходны ў абласны драмтэатр. Студэнты з адвальнымі прагледзілі пастаноўкі «Нервовы брак» (па камедыі У. Канстанцінава і В. Рацара), «Отелло» (па шырока вядомай трагедыі У. Шэкспіра), «Спраны доктор» (па камедыі А. Сафронава). Нямечка абмеркаванне пастаноўкі «Отелло», што прыня-

се вядомаму карысць, асабліва студэнтам-філолагам. Гэтую добрую справу трэба толькі втацць.

Наш кар.

Фотадымія для гэтага нумару газеты зрабіў А. Рудчанка.

За рэдактара Уд. СІДАРАЎ.

СНЕЖНАЯ ФАНТАЗІЯ.

Малюнак Аляксандра Якаўлева.